

Д. ТАНЯЧКЕВИЧ.

Проповіді

06 10
1883 г. а.

ПРОПОВѢДЬ

выголошена на дни 2. (14.) Мая 1883.

пѣдъ часъ

ПОМИНАЛЬНОГО БОГОСЛУЖЕНЯ

за упокоѣ бл. п.

Львѣ. Бѣблѣотека
АН. УРСР

ВОЛОДИМИРА БАРВѢНЬСКОГО

въ Успенской церквѣ у Львовѣ

іер. ДАНИЛОМЪ ТАЛЯЧКЕВИЧЕМЪ

душпастиремъ Закомаря.

Львѣ. Бѣблѣотека
НАУЧ. ТѢС. ИМ. ШЕВЧЕНКА
УЛЬВОВЪ

У ЛЬВОВѢ, 1883.

Зъ друкарнѣ Товариства им. Шевченка,
пѣдъ зарядомъ К. Беднарского.

7372.240.91(24u)-462.2

Накладомъ Редакціі „Дѣла“.

Львівська державна
наукова бібліотека

8998

Акт №3
5-15/4 507.

„Кто отвалитъ намъ камень
отъ дверей гроба“.

Слова записані у Ев. св.

Марка гл. XVI, ст. 3.

Други и другинѣ, дѣти руского Сіону!

Чи се есть може той обовязокъ, якого вы ѡдъ
моєи нынѣшной службы домагаетеся: щобымъ здѣй-
нявъ той камѣнь, котрый нежданно привалюючи
дороге вамъ жите славного брата задавивъ тѣлько
то привязаныхъ до него надѣй, надѣй, що такъ
роскѣшно наповняли ваші народні груди? Ой!
други мой! коли бы то можна! Коли бы то я мѡгъ
ѡдвалити сей камѣнь! Та нѣ! сего я довершити не
въ силѣ. Не ѡдѡйму того страшного камня, бо ѡнъ
„велій зѣло“. Той бо камѣнь, се зъ того камня,
що тримає въ собѣ тягаръ столѣть. Порѣсь ѡнъ
на довгихъ — довгихъ непогѡдныхъ вѣкахъ, тяж-
кихъ вѣкахъ, у всѣ злыднѣ и недолю нещасливого

краю и народу. Ся домовина, яку ѡнъ прикрывъ, се одна въ безконечного ряду тыхъ будовъ смерти, того Мемфису нашихъ домовинъ, въ котрыхъ поховано предвчаснй жита, змарнѣлы надѣвъ сироты — народу на его влиденной земли. О! страшный се камѣнь! о! „велей вѣло“!

То й вже не ма нѣякои силы, щобы злекшити той тягаръ, щобы ѡдхилити той камѣнь бодай трюхи: щобы вырвати въ пѡдъ него придавлену надѣю? О! есть! есть така свята сила, други мои и другинѣ! и та сила такъ близько насъ.

Що но вчера обходила Церковъ свята память вѣчного трюмфу той животворящей силы въ святыхъ мирноносцахъ. Сй побожнй, Евангельскй жѣнки, погруженй въ найтяжшѡмъ смутку, ишли, забравши въ собою дороге миро, на грѡбъ Спасителя. Не бувъ то хѡдъ легкй. Було ще дуже рано. Ще не свитало. Трѣвога ихъ обѡймала. Они журилися по дорозѣ: „Кто отвалить намъ камень отъ дверей грѡба?“ Приходятъ на грѡбъ, и у грѡбу застають ангела, котрый имъ звѣщае христове воскресенѣ. И въ чѡмъ же лежала та сила, що позволила тымъ мирноносцямъ оглядати того ангела, учути его благовѣсть? Та сила лежала у ихъ найсвятѣйшѡмъ привязаню, у найглубшѡй вдячности до того Многостраданного Спаса, котрого добродѣйства для народу своего они бачили въ котрѡмъ спасене его узнавали. Та сила лежала у ихъ

серцю. Отте сердце ихъ, повне святого мира любви, дорожшого тысячъ разъ ѡдъ того, яке они несли въ марныхъ посудинахъ, се имъ выявило ангела благовѣстника Христоваго воскресеня.

Ся сила животворна ѡдносить скрѡзь, де она появляеся, такійжъ самій величній тріумфы. Цѣлый свѣтъ повный си монументѡвъ. Скрѡзь, де но зазнаменуеся въ народѣ таке святе привязане, така любовь до своихъ Апостолѡвъ — мученикѡвъ, така вдячна память на довершеній ними труды, таке святе шановане ихъ гробѡвъ, — тамъ являеся ангелъ благовѣстникъ, переходить по катакомбахъ народныхъ мученикѡвъ и героѡвъ, выдобувае въ нихъ невлучаючу надѣю, и вѣщае при тыхъ гробахъ — святыняхъ народови его воскресеня,

А мыжъ не йдемо по ту надѣю до памятки гробу Володимирового? Не хочемо найти тамъ того ангела — благовѣстника народного воскресеня, котрый бы намъ выголосивъ, якъ мироносицямъ: „Что ищите живаго съ мертвыми?”

Але, други мои и другинѣ, щобы намъ его тамъ найти, треба намъ поступати способомъ мироносиць. Намъ треба наповнити нашій алавастры сердца найдорожшимъ миромъ: любви, привязаня, вдячности до того героя народного, Володимира и любви до всего того рѡдного, якому въ офѣру ѡнъ принѣсь свое важке, хочъ молоде житѣ. Оттогдѣ ажъ при памятцѣ его гробу може намъ явитися ангелъ —

благовѣстникъ нашего народнаго воскресеня. А тымъ ангеломъ буде свята, свѣтла, незломна вѣра въ нашу народню безсмертнѣсть. Правда! хѣдъ то не легкѣй. Мы мусимо въ споминкахъ переходити по при памятки народнои недолѣ и наруги, по при хрестъ народнаго страданя, грѣбы народнаго погасшого житя, ажъ не дѣйдемо до памятки недавнои Володимирового грѣбу. А то ще и у насъ не зайнялося добре на свѣтъ. Ще пануе непевнѣсть, боязно въ педныхъ сердцахъ придавленого народу, якъ у тыхъ Мироносицъ. Ще не одно переполохане сердце пытае, якъ тѣ Мироносицѣ: „кто отвалитъ намъ камень отъ дверей грѣба?“ Думка не добѣгла ще до того свѣтлого призначеня, тыхъ „судебъ“ Божихъ, якихъ „высока“ рука Бога надъ тымъ народомъ и вѣго руиною поклала. О! не полегкѣй се хѣдъ.

Въ тѣмъ то хѣдъ до народнои надѣѣ при памятѣ грѣбу Володимирового хочю вамъ, за помочѣю Божою, бути провѣдникомъ.

О! наповнѣть, други мои и другинѣ, алавастры серць вашихъ найдорожшого народнаго мира. А я помолюся о ангела благовѣстника.

ковацької крови. И широко пронеслася ковацька слава. Се Русь лыцарска. Святї та высокї тї славнї єи могилы. Но ще не закончило ся назначене народу. Ще рука Єго надъ нимъ висока.

Тай дослужилася на свѣтѣ Русь. За братерство, за кровь пролиту зневажено єи святынѣ, знехтовано єи права, задавлено єи волю. Душу зъ неи вырвано. Запекло въ серцю страдальной Руси. Вихромъ здѣялася, повстала за своє добро, свою волю, свою душу. Се Русь страждуча и борючися. Се сумно—славнї єи гробы. Но ще не скѣнчилося назначене народу. Ще рука Єго надъ нимъ висока.

Доборолася свята Русь. Закрѣпощено, катовано, мучено, до хреста прибито, и погребено. И мовѣ слѣду не стало на свѣтѣ зъ святой Руси. И тѣлько неначе тї комахи, бѣдолашный, прибитый нарѣдъ простый, сумно брѣнѣвъ тужливымъ голосомъ межи могилами, важко каратаючи свѣй трудный, бездольный вѣкъ. И такъ мовѣ то рѣкою вѣчнои непамяти обведено стару, свату Русь, и ѡдгороджено на вѣки ѡдъ будущины. Се Русь до хреста прибыта и погребена. Се страшно памятный той єи грѣбѣ. Але таки не загинуло, не запропало єи велике назначене. Єще рука Божа надъ тымъ народомъ висока.

Ангель-генѣй народу, зѣєднавши въ собѣ всеѣ духи народныхъ могилъ, духомъ своимъ середъ нѣ-

мои масы выводить нові породы, духомъ своимъ простелюе дорогу при новомъ свѣтлѣ, до нового жита Руси, для еи будущины, для величнаго, свѣтлѣйшого еи призначена. Ото нові молодцѣ — хлопята, въ святѣмъ порывѣ, ѡдважуються на малыхъ чайкахъ, въ братныхъ маленькихъ громадкахъ переплывати по грѣзныхъ порогахъ середъ лютыхъ буръ ревучу рѣку непамяти народной, и закладати нову Свѣчь, щобы здобувати волю, славу, будущину для своего задавленого народу, высоко замыкаючи коруговъ его народнои самостѣйности. Въ святымъ жаромъ, въ правдиве лицарскѣмъ подвизѣ здобувають сѣ нові Свѣчовики мало-помалу сей свѣй рѣднѣй, чужими загарбанный край для питомои, свѣтлои его будущины, пробужжуючи кликомъ самостѣйнои волѣ що разъ нові, вѣковимъ сномъ приспаніи народнѣй души, до народнои жита, — хочъ и приходиться не однимъ изъ тыхъ лицарѣвъ за свѣй важкѣй трудъ покладати завчасу свой козачѣй головы. Ото й есть Русь — Украина воскресла. Се еи нові, животворнѣй грѣбы.

Межи тыми то грѣбами виднѣе найсвѣжшій грѣбъ Володимира.

Що то значить сей грѣбъ? Се памятникъ непропадаючої силы рускои землѣ! — Що значить таке жите, яке ѡнъ покрывъ? Се вѣчно-живый сѣкъ тысячолѣтної исторіи народу нашего! — Що се бувъ за духъ такий? Се духъ самостѣйности, са-

мостойного порыву народу нашего! Якій же се бувъ лыцарь? Лыцарь гартованой его долѣ и волѣ, свѣтлого характера нашей души народнои! — Противъ чого онъ борovesя? Противъ всякой неволѣ, тираньства, гвалту, напасти, наруги, зневаги, неславы надъ народомъ своимъ! противъ темноты, фальшу и упадку! — Якіжъ були его подвиги? Се саме живе тло, добуते изъ души народнои! се свѣтлі подвиги зъ найщирѣйшой любви и для найсправедливѣйшого добра цѣлого миліонного, простого, забутого, опущеного, збѣдженого народу своего! подвиги за свѣтло, за правду, за волю, за братерство, за людяность! — Якажъ его слава? се будуча, велика, свята слава народу нашего межи свѣтлыми народами! Се слава правдиво — цивилизованого христіянського свѣта!

Такъ отъ! якихъ лыцарѣвъ выводила наша Сѣчь! Она зазнаменувала нове, велике, свѣтле, правдиве назначене Руси!

Отъ се значить Володимирова могила. Такъ! пѣдъ тымъ тяжкимъ, зимнымъ каменемъ скриваеся велика народна надѣя. Тамъ пѣдъ нимъ укритый той дорогій тестаментъ на придбане Володимирамъ для дѣтей Руси дѣдицтво:

О! ходѣможъ сквапно по ту надѣю до того гробу, — въ силѣ любви народнои, въ силѣ дорогомй памяти и вѣчности для Володимира. Вже свитає! Ангелъ — генѣй народу вже вѣдхилює намъ ка-

мѣнь гробу и добувае для насъ сей вѣчный тестаментъ !

И ото я въ обличю невидимого Бога, = передъ лицомъ на святѣмъ престолѣ въ найсвятѣйшій Евхаристіи найдѣйснѣйше утаенного Спасителя миру, — середъ тыхъ старыхъ мурѣвъ святой славы, — при выкликанныхъ гробовыхъ тѣняхъ минувшости, — передъ ѳдкрытою будущею, — въ послухъ правѣрныхъ дѣтей руской землѣ и въ послухъ цѣлого свѣта, —

въ моеи нынѣшнѣй службѣ, въ имя руского Сіона, ѳтвераю се завѣщане Володимирове, сей тестаментъ. Читаю :

„Во имя Отца † и Сына † и св. Духа.

„Бувъ я мовъ тою маленькою билинкою, котра недалеко шляху середъ громады польныхъ цвѣтѣвъ зростае. Ноги тяжкѣ ихъ допчуть, руки свавѣльнѣ ихъ зрываютъ, спеки ихъ вялять, бурѣ — навальницѣ ихъ повалюють. Але билинка черпала силу рѣдного грунту, — добувала сокъ изъ покладу буйного проминулыхъ билинь, — вдыхала рѣдный воздухъ. — проникливый подувъ рѣдного вѣтру, робивъ еи вразливою, — до сонця пѣдѣймала свою головочку, — а противъ ночи непевной замыкала свѣй двѣночокъ, — а ранкомъ роса рѣдна еи ѳдновляла, — захисту — холодку додавала рѣдна громада. Такъ зрѣсь я у велику народню рѣстину.

„Все, що осталось того дорогого дѣдичтва по

батькахъ, — усе величне питоме, рѣдне добро, — всю праведну, народню славу, що оно такъ святе кождому народови, а у насъ мовъ то позабуте, було запѣзнане, маловажене, — я такъ сквапливо, такъ старанно, зъ такою любовею безконечною зберавъ его и мовъ клейноды складавъ на саме дно моєи души.

„Я такъ побивався за всѣми способами, якъ освѣтити нашу правду народню, — якъ обезпечити народню долю, — я такъ бѣдкувався за тими лѣнками, якъ загойти тяжкѣ раны народнѣ, нанесенѣ страшною исторією, позатерати на все и слѣды всякої неволѣ.

„Я шукавъ на свѣтѣ за найсправедливѣйшою правдою, за найдобѣрнѣйшимъ свѣтломъ; я вникавъ въ муравлиный трудъ науки.

„Я глядѣвъ найправеднѣйшою славою народною въ въ цивилизованѣмъ свѣтѣ, — всего того, що до свѣтного, гѣдного виявленя, до величної долѣ, до славного, високо-людяного пѣслаництва народу потрѣбне. А все те зносивъ я жадно до свѣтлицѣ моего духа, бо я всѣмъ тымъ хтѣвъ нарѣдъ мѣи звеличити.

„Зъ такими засобами я прѣйнявъся за велике дѣло здвигненя народу моего. О! я такъ тяжко, такъ невтомлено трудився. Але воля Божа не дозволила менѣ бачити цѣлого зросту моего дѣла. Я розстаюся.

„Тобѣ, найдорожшій народе рускій, передаю

до обдѣленія, призберані мною добра, назначені на те, щобы здвигнути великій гмахъ, велику святыню питомой народной славы, яку вѣра трудъ, пожертвоване будучихъ поколѣнь довершити мають.

„Тобѣ, святой рускій Сіоне, ѡддаю, въ найглубшѡмъ, найщирѣйшѡмъ моѡмъ привязаню, — въ руки долю. Стой, якесь стоявъ заедно, крѣпкимъ забороломъ, твердынею противъ чужого насильства и гвалту на твоій вѣрный нарѡдъ. Нехай пѡдъ твоимъ святымъ крыломъ выховуються орлы владики, орлы іереѣвъ, и дужі орлята нехай вылѣтають изъ твоихъ священныхъ гнѣздъ, щобы они своимъ орлиннымъ окомъ намѣчали всяку святу здобичъ внеслои долѣ народу, а щобы своими певными крылами ѡдбивали всякій хмары ворожій чорной галичи. О! будь угрунтованый на невзрушенныхъ фундаментахъ вѣрныхъ твоихъ душъ, щобы нѣяка нечиста сила не посмѣла вдертися въ твое святе дѣдицтво, — а слава своєї опѣки въ ущасливленю твого вѣрного народу, „во славу людей твоихъ Іисраиля“, во славу Бога, щобы розносилася „даже до конецъ земли“.

„Вамъ батьки, вамъ головы и свѣтичѣ народу, передаю славу и свѣтло. О! роздѣлюйте свѣтло народне повною и щедрою мѣрою межи всѣ души рускій, щобы нѣякій непросвѣченій души не затемнювали образу великой славы, яку нарѡдъ нашъ

наслѣдители мае. Вѣры, вѣры, батьки, въ питому народну нашу славу!

„Вамъ товаришѣ дорогій, вамъ ветераны въ службѣ и борбѣ за народну нашу самостѣйностъ,— вамъ ѡддаю правду, вамъ еи святе дѣло. Не сивѣйте головами, а сивѣйте досвѣдами; загартованѣйте въ трудахъ, въ подвигахъ народныхъ! Выводѣть же нашу святу правду дальше въ твердыхъ, народныхъ дѣлахъ передъ лице свѣта и удѣлѣть того вашего козацького гарту молодымъ народнымъ курѣнямъ. О! ширѣть вѣру вашу въ будущій триумфъ цѣлковитый нашої народнои правды.

„Тобѣ молодежи дорога руска, вамъ молодіі соколы, передаю мою волю, мой крыла, мою зброю. Подѣймайтеся высоко. Обѣймѣть быстрымъ окомъ, широкимъ вольнымъ крыломъ вашъ рѣдний край, обѣймѣть его, кѣлько грудей стане, вѣльно, свято и непорочно, обѣймѣть цѣлый свѣтъ. Нѣякій лестъ поганый, зрадливыи нехай не покаляе вашои души. Учѣться постояти заедно за все святе, взнесле, свѣтле, гѣдне, людяне въ чоловѣцтвѣ твердо и незломно. И вѣры, вѣры незломнои наберайтеся въ нашу невмирающу народну волю.

„Вамъ матери рускій, передаю мою любовь. Вы сами святиня любви. Пильнуйтежь и святинѣ народнои любви, розвивайте еи. До солодкихъ именъ любви, до якихъ приучите вашихъ дѣточокъ, прилучѣть и имена народу, рѣднои землѣ. О! вытиснѣть на всемъ, що есть того дорогого, рѣдного се

Львівська університетська бібліотека

знамя любви, и выховуйте въ такомъ душѣ народной любви, вашѣ дѣти. Вѣры, вѣры, матери рускѣ, въ чаровну силу народной любви.

„Тобѣ, красно свята руской землѣ, дѣвчата рускѣ, ѡддаю голубѣну мною красу: вамъ зѣльники народнѣ: вамъ чуднѣ голоса нашихъ цѣсень: вамъ щebetаня народной рѣчи: вамъ святу, непорочну красу нѣжной народной души. Проклятый на Руси нехай буде той, хто посмѣвъ бы зневажити святынню народной красы, котрой вы стеречи масте. Свѣтлою вѣрою нехай сѣяють ваши очи въ найкрасшу народну долю и порывають вледенѣлѣ, невѣрнѣ души.

„Тобѣ, зѣубожѣлѣый, пригнобленѣый, забытый цѣлѣый народе рускѣй у твоихъ незлѣченыхъ громадахъ — селахъ, передаю громадну силу, свѣте братерство. Обновися тою силою въ обновленю просвѣченого духа, въ пошанованю каждой души, — каждого, найменшого брата, въ нелицемирнѣой любвѣ, въ святому порывѣ до загального народного добра, и въ вѣрѣ, вѣрѣ въ свою славну будущину.

„Для каждого, що его родила руска земля, — що его кормила руска мати, — що чуло лебединну руску мову и сумовитый голосъ руской думки, — що бачило народну руину и опущенѣ бѣдного народу, якъ ему нѣхто на свѣтѣ не помагавъ, для каждого, котрому дорогѣ гробы батькѣвъ, — вѣру, вѣру мою въ самостѣйну, питому, велику народну нашу славу.

„Тобѣ, свята мати, многострадальна Русе, ѡдаю ту силу житя мого, якою ты бѣ надѣлила. О! щобы она допомогла тобѣ скоро до цѣлковитого воскресеня твоеи свѣтлой долѣ и славы. А тодѣ то, въ такій день великій воскресеня спомани твоего вѣрнаго сына Володимира.“

Яко сповнитель сего завѣщаня Володимира въ моѣй службѣ кличу до дѣтей руского Сіона: „Дѣти рускі! вѣра незломна, угрунтована на вѣрѣ въ Бога, на свѣтлѡмъ пѡзнаню, вѣра выявлена въ трудѣ и пожертвованю для народу, — се естъ та сила, яка зазнаменувала славне житє Володимира. Але та сила тѡлько въ щирыхъ, сповнєныхъ найдорожшого мира любви до своего народу сердцахъ прійнятися може.“

Така вѣра се той Ангель, въ ризахъ „блистящихъ ся“, котрый ѡдвалює камѣнь ѡдъ дверей гробу и звѣщає якъ тымъ мирноносцямъ: „воста, нѣсть здѣ!“ „что ищите живаго со мертвыми“; та вѣра голосить устами пророка и до найгѡрше упавшого, прогнетєного народу: „Не бойся, черве Яковль, умалєный Іисраилю, азъ помогу тебѣ“.

О! спѣшѣть же по ту силу на грѡбъ Володимира, дѣти рускі Сіоньскі! Засадѣть тамъ вѣчнозелєный барвѣнокъ, дѣвчата, въ знамя немарнѣющей силы сеи могилы!

„Обратися Якове“ кличу въ послѣдне до

тебе народе рускій, словами пророка Єремїи, „и мися“ той животворной силы. Иди просто и смѣло на те свѣтло. „Не даждь инымъ славы твоея и полезныхъ тебѣ языку чуждему!“

А тодѣ: Гдѣ ти смерти жало? гдѣ ты аде побѣда?“ — бо въ смерти не стане для насъ жала, бо щезне побѣда пекла надъ нами.

Ангелъ ѡдвалить камѣнь ѡдъ гробу исторїи и заблаговѣститъ намъ загальне воскресенє. И выведе Господь: „правду нашу яко свѣтъ и судьбу нашу яко полудне.“

А въ ожиданю сего великого дня, молѣмся, спѣваючи заповѣтный имнѣ воскресеня:

Христось воскресе!

Аминь.

~~54827. б.~~

ПРОПОВѢДЬ

выголошена на дни 21. Сѣчня (2. Лют.) 1884.

пѣдъ часѣ

ПОМИНАЛЬНОГО БОГОСЛУЖЕНЯ

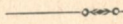
за упокоѣй б. л. п.

ВОЛОДИМИРА БАРВѢНЬСКОГО

въ Успенской церквѣ у Львовѣ

іер. ДАНИЛОМЪ ТАНЯЧКЕВИЧЕМЪ

душпастиремъ Закомаря.

Львѣв. Бібліотека
АН. УРСР

У ЛЬВОВѢ, 1884.

Зъ друкарнѣ Товариства им. Шевченка,

пѣдъ зарядомъ К. Беднарского.

Накладомъ Редакціи „Дѣла“.

„Вѣчная память“.

Други и другинѣ, дѣти руского Сіону!

Чи не той то голосъ святой: „вѣчная память,“
бувъ тымъ послѣднимъ кликомъ, кликомъ единой
ôдрады на однôмъ сумопамятнôмъ, невôдраднôмъ
дни, якимъ наша свята мати Церковъ въ послѣдне
прощала свою вѣрну дитину, а нашего найлѣпшого
брата, славного сына руской неньки, дорогого Во-
лодимира, коли поклавши его на вѣчный сонъ, опе-
чатувала его зимну — зимну домôвку? Рôкъ ми-
нае ôдъ того часу. То може занѣмѣвъ, притихъ
той святой кликъ Церкви, — може затерлася, о-
слабла та память? Е нѣ! Донѣсея той кликъ на
быстрыхъ фаляхъ часу ажъ по нынѣ. Добувався
сей кликъ що разъ изъ неодныхъ рускихъ грудей,
на не одныхъ вытае устахъ. Ôдновляеся та память
що разъ при оглядѣ всякого довершеного, зачатого
чи задуманого Володимирового дѣла! и чувся не-
разъ: „то Володимирове дѣло! то его работа! то

була его мысль! то було его бажане! ей! якъ бы его потреба теперь до сего або того дѣла.“ Такъ выринае его слава изъ народнои души, зазначаючися у вдячныхъ споминкахъ! Якомужь инакшому кликови послѣдували мы, прійшовши на те святе мѣсце въ память роковинъ его смерти?

Такъ то вже утвердила ся цѣлковито та память его на нашой Руси? такъ повный се кликъ, що добуваеся изъ всѣхъ народныхъ грудей?

О! ще нѣ! Ще не повный! а мовъ уриваный, заглушуваный, мовъ то незрозумѣлый.

Алежь бо той кликъ святой, брата мои, не бувъ лишень кликомъ для одной хвилевої ѡдрады. Се бувъ кликъ завѣтный.

Ласкаве небо дарувало намъ той цвѣтъ житя Володимирового, ту выявлену въ нѣмъ народну чарѡвну силу, той проблескъ народнои надѣѣ, щобы мы те дороге зерно народногo духа, той зачатокъ славнои долѣ, розносили, розвели скрѡзь по руской земли у славу Богу и славу народу!

Ой! брата мои и сестры! На таку не стало насъ ще вѣчную память.

Дѣти рускї Сїоньскї! чи не пригадуєте вы собѣ те небо хмарами повите, той сумный непогѡдный день, коли мы въ великомъ проводѣ жалѡбною громадою проводили сего лыцаря, нового коварлюгу у его холодный хутѡръ? Ой! хмарами було тодѣ повите наше народне небо, понуро вы-

значався день, мовъ то не стало того жаркого про-
меня, котрый те небо освѣтлявъ, мовъ не стало то-
го тепла, котре бы его огрѣвало. И единою тѣльки
погѣдностею того дня, единымъ его тепломъ бувъ
той одномышлений хѣдъ нашъ, те горненесь до той
домовины усѣхъ, щобы ѣддати послѣдну услугу
за таке въ трудѣ кервавѣмъ переведене, мучене жи-
те, великому сподвижникови народному, се всть, що-
бы ѣдпровадити его на мѣсце вѣчного ѣдпочинку.
Тодѣ мовъ то выглядало, що цѣла свѣтла часть
народу рада ити слѣдомъ Володимира до призна-
ченя народного, хочъ бы та дорога вела черезъ пе-
редвчасно за крѣвавою працею и тяжкимъ подви-
гомъ вкорочений вѣкъ.

Ой! та и та едина свѣтлѣсть притемнѣла. О!
брата мои! то не всть довершене завѣту вѣчної
Володимѣровой памяти.

Отже въ моѣй нынѣшнѣй службѣ хочу за по-
мочею Божою пустити той промѣнецъ въ наше за-
хмарене народне небо, для довершеня завѣту вѣч-
ной Володимировой памяти!

О! прихилѣть ухо и сердце!

Я помолюся:

М о л и т в а.

„Боже ѣтцѣвъ моихъ и народу мого! Боже
праведный, всемогучий, наймилостивѣйший! Въ
глушѣй покорѣ молитесь до Тебе слуга Твоѣй, що

не хоче въ нѣчѣмъ невѣрный бути Твоѣй службѣ,
не хоче бути непамятливымъ „судебъ“ и „оправда-
ній“ Твоихъ, не хоче бути невдячнымъ наиротивъ
безконечной милости Твоеи.

Страждаю цѣлымъ горемъ народу мого. Цѣ-
лый тягаръ его тяжкой исторіи придушуе мене.
Небо хмарами повите тисне мою голову. Болѣю о
народѣ моемъ, о его недолѣ и упадку о его тем-
ныхъ дняхъ о его малодушности, а наибѣльше о не-
пѣзнаваню своего высокаго призначеня, яке ты ему
въ своѣмъ милосердю вымѣривъ. „Не намъ, не
намъ, а имени Твоему даждь славу,“ съ слезами
молюся Тебѣ. „Душа воздыхающи вопіетъ ти, сер-
дце отверство стения глаголетъ тебѣ.“ Благаю, зѣшли
свѣтло Твоѣ праведне слову моему, щобы освѣти-
ло захмарене { наше, небо, щобы дало побачити
тѣй побожнѣй громадѣ и всему народови высоке
его призначеня и его пытому славу, — у славу
Твою и Твого вѣрнаго рускаго Сіону“.

Передъ моею душею выринае широкій — ши-
рокій образъ.

Бачу въ сповитку народы. На нихъ вырыте
темне знамя славы. Ростуть, здѣймають ся, займа-
ють провидомъ Божиимъ назначеній имъ займища.
Тайна рука обтычуе имъ той ихъ обѣцанный край.
Жіють. Зживаються въ променями ихъ рѣдного не-
ба, въ подувомъ ихъ рѣдного воздуху, въ красюю
ихъ рѣдной землѣ. Спѣльный духъ обѣймае ихъ.

Єднаються въ рѣднѣмъ небѣ и въ рѣднѣй землі. И поветаетъ зъ того єднаня перша народна свѣтыня. Зъ найдобѣрнѣйшого матеріялу, на найтвердшѣмъ камени ихъ землѣ здвигаются олтарѣ. Найяркѣйше свѣтло, найживѣйші краски неба освѣтляютъ и украшаютъ тѣ ихъ олтарѣ; найпахучѣйше кадило зъ всѣхъ пахощѣвъ землѣ зносится зъ нихъ. Зъ трудѣвъ загарованого и нажитого на своѣй землѣ складають жертвы. И иде перша подячна до Бога молитва: першій псаломъ. А память народна складає у тыхъ олтарѣвъ першій своѣй пергаментъ. Се першій закладъ и перше освяченє вѣчнои памяти.

Поколѣнями складаються ними такі офѣры зъ плодѣвъ труда и добычи на ихъ землі. Ширше ткаєся народна память съ пережитого и перебореного. А гробы батькѣвъ стають єи документами. Що разъ бѣльше збогачуєся народна душа скарбами спѣльного народного надбаня и розширюєся. И дорогою стає имъ рѣдна земля, — а предорогою, коли въ нѣй вглубилися катакомбы мученикѣвъ — героѣвъ, котрі постояли, помучилися, поклали головами за свѣтѣ добра народнѣ. При олтаряхъ поветаютъ пророки, голосятъ народну славу и звѣщаютъ въ дусѣ пережитого и перебореного дальші дороги народного призначеня. И духъ славы обѣймає народъ. Свѣтъ великѣй отворюєся єму, будущина велика приговорює. Якъ орлы зъ гнѣздъ вдѣймаються, летять, щѣбы пронести славу свою,

„вѣчноє“ утвердити „имя во языцѣхъ.“ Идутъ боротися за вѣчную память.

Тутъ розходятся дороги назначена.

Однѣ ведутъ туды, де народы народами побитѣ въ добра своего обработанѣ, ихъ святынѣ зневаженѣ, ихъ гробы обезславленѣ, они сами невольники, двигаютъ чуже ярмо. А побѣдоносный народъ збераетъ трофеѣ зъ загорбаного добра, признуе триумфы, середъ гвалту и наруги слезъ и проклонѣвъ, двигаетъ монументы вѣчной памяти и славы. Се слава завоювателѣвъ. И бачу густо нею записанѣ карты исторіи.

Въ иншу сторону ведутъ другѣ дороги. Лыцарскѣ народы идутъ постояти за свою и чужу свободу, за свѣй и чужій гараздъ, за спокѣй своихъ и чужихъ осель, за вѣру святу, за братерство. Идутъ розгоняти чорнѣ хмары дикихъ ворогѣвъ, що завѣрюхою мчатся на нещасливый край, щобы нести морды, пожежу и руину. Се боротьба народѣвъ лыцарѣвъ за вѣчную память. И на тыхъ дорогахъ бачу мѣй предорогѣй, лыцарскѣй та безталаннѣй народъ.

Знемоглися завоювателѣ: Идутъ по ряду на вѣчный ѳдпочинокъ. Знемоглися и лыцарѣ: уступають зъ широкого своего боевища. Знемогся о! тяжко знемогся и народъ мѣй: зѣйшовъ ажъ у „сѣни“ смертнѣй.

Котрежь тутъ правдиве, святе назначене на-

родѣвъ? котра правдива ихъ слава? „вѣчная память“?

И бачу иншій образъ, — образъ неописаной, необнятой, небесной красы и силы. Спаситель свѣта возноситься. Слава по надъ всяку славу озарюе его, бо Онъ такъ близько вже самого жерела найсвятѣйшой славы, въ ѡдки выринае та его слава. Але и Онъ самъ єсть жереломъ своєї славы, непорѣвнаючої славы. Онъ довершивъ дѣло, найбѣльше, найсвятѣйше, якого свѣтъ не зазнасть, неощѣнене, безсмертне, вѣковѣчне. Се дѣло довершивъ Онъ не въ потреби для себе, не въ догоду собѣ, але съ безконечной любви, въ пожертвованя, для добра свѣта. Память того дѣла буде вырита на самѣмъ серцю свѣта, на миліонахъ и миліонахъ душъ черезъ вѣки и вѣки. Та слава, та вѣчная память перейде въ Нимъ по надъ тѣ хмары, на якихъ Онъ уноситься, перейде въ саме небо, де ви звеличать ангелы. Но и тутъ мала она бути звеличена. Ото Онъ находится на нѣкимъ недостиженѣй, неботычнѣй высокости, бо на розграничю межи небомъ и землею своєї небесно-свѣтовой славы. А тамъ генъ генъ у долу свѣтъ его пониженя, его страданъ, его розпятыя, его хреста, его смерти. Але вже неба ему утворилися и пріймають его.

А тымчасомъ на земли громадка людей напруженымъ окомъ глядять на небо. Се Апостолы. Та єдина сила, яку они на теперъ мали, — те єдине

спасенѣ, на яке они покладали, — се есть въ христѣ, те имъ ѡдѡйнялося. Якъ вести дальше дѣло спасителя, они сего не знаютъ, Они слабодушнѣе ще безсилнѣе, непевнѣе себе, ще не освѣченѣе: они не знаютъ дорѡгъ назначеня. Щобы ихъ пѡзнати до того потреба имъ, щобы на нихъ зѡйшовъ духъ святый. И, якъ они такъ въ непевности стоятъ, сходятъ до нихъ два ангелы и кажутъ: „мужіе Галилейстіи, что стоите зряще на небо? сей Іисусъ вознесыйся отъ васъ на небо, такожде прійдетъ, и мже образомъ выдѣсте его идуща на небо.“ И тодѣ то вернулись Апостолы до Брусалиму, „единодушно“ въ молитвѣ выходячи обѣцяного имъ зшествя духа святаго.

Отъ и ѡдкрыта вся тайна святаго назначеня народѡвъ, тайна ихъ славы правдивои, праведной, тайна ихъ блаженной, вѣчной памяти.

Въ семъ бо величнѡмъ образѣ довершеного Спасителемъ свѣта найвысшого, найвзнеслѣйшого земного пѡсланництва и наслѣдованои Нимъ недостыжной славы зазнаменуванѣи и дороги назначеня Божихъ народѡвъ и образъ ихъ праведной, вѣчной славы.

Не прійшовъ Спаситель на сей свѣтъ, щобы его пѡдъ желѣзну свою руку нагнути, утвердити на немъ сильне земне свое пануванѣе и ѡдъ того

вѣчну свою славу земну здобувати. Онъ прійшовъ угрунтувати на земли царство „мира“. Онъ зойшовъ зъ неба, щобы побрататися зъ людьми. Онъ прійшовъ, щобы послужити въ безконечной любви для спасеня, для вѣчнаго щастя душъ людскихъ хочъ бы до загину. Онъ прійшовъ дружити, мирити, раны гоити. Онъ притуливъ щасте миліонівъ на вѣчні часы до свого Божого сердца. Онъ всѣ раны люцкости прійнявъ на себе. И те свое найсвятѣйше послаництво припечатавъ Онъ кровію своєю на хрестѣ. И ажъ тодѣ наслѣдивъ Онъ свою безсмертну славу на земли. Але та слава се не земный тріумфъ побѣдоносця. Воскресши бо изъ гробу, Онъ возноситься на небо. Се вже на полу небесна слава. Але и земна его слава така безсмертна: та слава перейшла въ кровь найлѣпшои части свѣта. А его „вѣчная память“ вырыта на найсвятѣйшомъ сердцю свѣта.

Довершивъ Спаситель свое послаництво за себе. А дальше дѣло спасеня людей повѣривъ народови своему черезъ выбранихъ зъ него Апостолівъ. Але тѣ Апостолы при першомъ перейнятю сего дѣла на себе, на горѣ Елеонской, не були ще способні, щобы его вести, ще той сокъ ихъ послаництва не перейшовъ въ ихъ душу, ще духъ ихъ назначеня не обнявъ ихъ. Имъ треба вертатися було до свого Єрусалиму, и выжидати тамъ Духа

святого, котрый ихъ на все въ ихъ святымъ при-
значенемъ зъєднае.

Такъ и ясна вже вся правда народѣвъ Божиыхъ.

Не въ пѣдбояхъ, не въ закрѣпощеняхъ, не въ
вѣйнахъ загладныхъ и руинахъ, не въ силою на-
киненихъ именахъ, — не въ стонахъ, слезахъ и
кайданыхъ тысячей людей! — не въ тюрьмахъ,
твердыняхъ, замкахъ и пѣдмощенихъ кѣстями буль-
варахъ, лежитъ слава и вѣчна память народѣвъ
Божихъ. Така слава рѣвнозначна въ вѣчными гро-
бами. Се слава, яку на вѣки осудивъ Апостоль на-
родѣвъ за пророкомъ: „Гробъ отверстъ гор-
тань ихъ... Ядъ аспидовъ подъ языкомъ
ихъ... Озлобленіе и сокрушеніе на пу-
техъ ихъ. И пути мирнаго не познаша.“

„Путь миренъ“, духъ широкого братаняся,
духъ обдѣлюваняся найкращими людскими добрами,
духъ взаимного ущасливленя людей, братѣвъ, на-
родѣвъ, краѣвъ, державъ! се естъ духъ правдивого,
свѣтлого призначеня народѣвъ, духъ правдивои, пра-
ведной славы, — плывучій изъ безсмертного же-
рела: христового спасеня свѣта.

Але та дорога веде черезъ Голгофту. Такі на-
роды мусягъ страдати, зносити наруги — кайданы,
на хрестъ датыся пробивати, знемѣгши ся конати,
въ сили свои невмираючої души воскреснути, що-
бы вознестися до непроходячої славы, чтобы утвер-
дити вѣчну свою память на земли.

И таке то всть назначене народу нашего.

И за нимъ страданя, за нимъ наруга, неволя, за нимъ хрестъ страшный, и онъ зойшовъ у „сѣни“ смертнй, и его мовъ то погребано межи народами. Але и его всть воскресене — спасене, и для него приготowane вознесене — слава.

И те его спасене вже почало ся. И его Галилея „земля языкъ“, Край „объ онъ полъ Гордан а“ побачила „свѣтъ велій“ народного одродженя. И она доставила, то тыхъ Апостолѣвъ, людей передныхъ для дѣла народного спасеня. И они були свѣдками тою силою власного невмираючого духа въ мертвыхъ повстаючого народу. И они тримають пѣднесенй очи въ гору до славы вознесеня народного: и они прилягли до славы своего краю рѣдного и народу. Але они не зѣсполенй ще зъ дѣломъ цѣлымъ спасеня: они не певнй ще себе, якъ зъ того бездольного люду може стати великій нарѣдъ, самостѣино доходячй своей историчной меты. Имъ якъ тымъ Апостоламъ треба вернутися до своего Брусалиму, треба „единодушно“ тутъ пробувати, ажъ не зѣйде на нихъ той питомый, пречистый духъ народу, котрый имъ розсвѣтитъ дороги питомого, великого его назначеня. Ажъ тодѣ рознесутъ они посполу зъ новыми народными Апостолами дѣло спасеня народного скрѣзь въ каждый закутокъ рѣдной землѣ. А за тымъ оѣкрывѣся колись

тому народови праведна слава — вознесене, за якимъ они вздыхали.

Но гдето тѣ ангелы, котрѣ бы насъ на дорогу назначены спровадили ?

О! мы ихъ мусимо межи собою шукати. Они є. Я ихъ вскажу. Ними мають намъ стати святѣ, свѣтлѣ матери и свѣтла, гѣдна, непорочна молодѣжь.

До васъ, матери рускѣ, перше мое слово,

Пѣдѣйдѣть до вашего высокого становища въ народѣ. Станѣте свяченослужильницами въ храмѣ народного воскресеня. Уберѣться у всѣхъ клейноды — оздобы вашего народного пѣслаництва. Зазначѣть, ся найглубшою побожностею, якъ праведнѣ христѣянскѣ жѣнки. Держѣться твердо старыхъ народныхъ и церковныхъ звичаѣвъ, якъ Саломея. Будьте свѣтлѣ розумомъ, якъ Дебора. Надѣлѣть ся ѣдвагою, якъ Юдитъ. Ѡдзначайтесь такою добротою, якъ Руфть. Любовь, надъ якою вы сторожите у вашихъ родинахъ, перенесѣть на все рѣдне. Вы плекальницѣ житя и всѣхъ дарѣвъ, якихъ тримає ся Божя земля : позберайте въ цѣлою старанностею всѣ перлы, якѣ на нѣй крѣются, того тяжко пробованого и батьками переданого, народного добра: нѣяка нехай не уйде вашей опѣки. И тымъ духомъ, тыми богацтвами украсѣть вашѣ родини, а передвѣмъ вашѣ донѣ.

Ты соку найдоружшѣй землѣ моеи, ты надѣвѣ

праведна, ты утѣхо народу мого, ты едина солодка
ôдрадо мого духа, молодежи руска! Славна твоя
частка въ народѣ рускомъ. Колись при повнолѣт-
ствѣ твоёмъ маещь наслѣдити цѣле, велике дѣдиц-
тво въ народѣ; Службу найвѣрнѣйшу Богу, вѣрѣ
святôй и рôдному рускому Сіону: Службу свѣтлу
и правдѣ: Посвячене безграничне въ услугахъ для
батька — народу: Заступь волѣ народу и его га-
разду: Обезпеку и славу народной святынѣ: Борбу
противъ всякого насильства, неволѣ и темноты:
Борбу за все взнесле и святе въ чоловѣцтвѣ! При-
готовляйтесяжь, дѣти народу, до такой славной ва-
шой долѣ. Пріймѣть все надбане, всю свѣтлу збрую,
оставлену вамъ въ спадщинѣ Володимиромъ. Стро-
гôсть и непорочнôсть житя и обычаѣвъ: шляхот-
нôсть и взнеслôсть душъ: ôдраза ôдъ всякой негôд-
ности, низькости и упадку. Та надъ все, скажу
вамъ по Апостоловому: „исполняйтеся духа“
пречистого народного духа. Орлинымъ окомъ о-
бôймѣть всю землю свою рôдну, все еи добро и все
еи горе. Не встыдайтеся народной недолѣ. Не всты-
дайтеся народныхъ лахôвъ: всѣ они мовъ золото
выпробоване въ огни, ôдъ нихъ повѣвае духомъ
сотоклѣтной исторіи. Припадайте до всего того цѣ-
лою любовью горячою, молодого сердца, якъ и до
цѣлого вашего сермяжного люду. Вычаруйте изъ
всего, тамъ утаенного народного духа. Не шукайте
того духа, нѣ на всходѣ, нѣ на заходѣ: онъ есть

тутъ межи вами: межи убогимъ вашимъ людомъ: въ костей могильныхъ батькѣвъ онъ до васъ ѡдѣзве ся. А за тымъ духомъ полетить ваша мысль, якъ блискавица, освѣтитъ всяку хмару, розжене всяку темнѣсть. Жаръ вашей любви знищить всяку слабодушнѣсть, невѣрнѣсть и огрѣе цѣлый нашъ рѣдный та холодный горизонтъ благодатнымъ тепломъ. И пѣде за вашимъ духомъ все свое, що жие на тѣй землі, на дорогу Богомъ вымѣреннымъ, славного назначеня сей святѣй землі и народу Божому. И збуде ся цѣле спасене — воскресене его, — а тамъ дальше побачимо и вознесене — славу! О! пѣдѣймися, дорога — дорога молодежи, цѣлою нерозривною громадою, за такую службу и правду. Не дай, не дозволя нѣякѣй молодѣй душѣ ѡдъ твоего святого гурту ѡдбитися. Се буде правдиве водворене мѣжь тобою вѣчнои Володимировои памяти.

И въ Божѣй надѣѣ, що тѣ ангелы намъ зъявляться, кличу навпередъ въ имени ихъ: „Мужіе ѡдъ Галича! вертайте назадъ до вашего Єрусалиму, и выжидайте „єдинодушно“, доки не зѣйде на васъ и не ѡбѣме пречистый духъ народу, той духъ животворный, котрый вѣщає: „Укрѣпляйтеся руки ослабленныя, колѣна разслабленныя утѣшитесь, рцйте малодушнымъ мыслию: укрѣпитесь, не бойтесь: се Богъ нашъ судъ воздасть, той прійдетъ и спасеть насъ.“

Господь „не закоснетъ“. Прійде, прійде те воз-

несене, та питома слава народу нашого, яку єму Богъ въ милости своей назначивъ. А та слава буде и блаженна и вѣчна его намять межи Божими народами.

Святый рускій Сіоне! Твоя се слава праведна, предковѣчна, проводить народови твому вѣрному. Проводъ же єму на дорозѣ его великого Божого призначеня. О! зъ тымъ бо призначенемъ злучене и твое святе пѣсланництво. О чому не отворяєшь святыи рускій Сіоне, Твоихъ святыхъ устѣ, щобы его виявити? Не йдежь оно прецѣнь до того, щобы дорогу ризу Христову роздерати, або найсвятѣйше тѣло его розшарпувати, а йде до славы Божои, единой, святои Христовои Церкви, до „мира всего міра“. А мы вѣрніи слуги руского Сіону, такъ выжидаємо, такъ выглядаємо сповненя того призначеня святого, и благаємо ненастанно Бога: „Ублажи Господи благословеніємъ Твоимъ Сіона, да созыждутся стѣны Іерусалимскія. Тогда благоволиши жертву правды.. Тогда возложатъ на олтарь Твой телцы.“

О! сходѣть же преблагословеніи святіи днѣ зъ погѣдними променами благодатного теплого сонця!—щобы щезли всѣ хмары и тьмы, затемнюющіи намъ дорогу до нашего великого призначеня Божого, до святои праведной славы, до блаженной вѣчної памяти межи Божими дѣтьми землѣ.

А тодѣ, коли проясниться такъ те захмарене наше народне небо, тодѣ привѣтний, предорогій ду-

16.390

Львів. Вібіотекa
АН УРСР

ху Володимира, воздвигнемъ Тобѣ при подячныхъ Богу молитвахъ, у всѣхъ сердцахъ цѣлою безлѣчною народною громадою нерукотвореный монументъ твоей славы, зѣ любовью на немъ вырытыми, незатертыми буквами!

„Вѣчная память“

Аминь.

1. Введение, определение Т.О. и его значения
2. История возникновения и развития Т.О.
3. Структура Т.О. и его составные части
4. Методы составления Т.О.
5. Анализ Т.О. и его значение
6. Заключение

Введение

1

0,30

ПРОВЕРЕНО
С/Ф. 19.8.87

P
S

8998

2

Р189987

Д. ТАНЯЧКЕВИЧ.

Проповіді

у